Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

Số THỨ 1066 — NGÀY THỨ SÁU 10 FÉVRIER 1922 — NGÀY 14 THÁNG GIÊNG ANNAM, NĂM NHÂM-TUẤT — NĂM THỨ 15

DIRECTEUR PROPRIÉTAIRE
NGUYỄN VĂN-CỦA
TÉLÉPHONE : 203
Adresse télégraphique :
LUCTINH — SAIGON

GIÁ BÁN

	Trong nước	Ngoại quốc
Một năm	12$00	18$00
Sáu tháng ..	6.50	8.00
Ba tháng	3.50	4.50

BÁN LẺ MỖI SỐ.... 0$05
Mua báo thì kể từ ngày mồng một và ngày 16 mỗi tháng và phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn

(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO RÉUNIS)

聞新省六 報日中南

JOURNAL QUOTIDIEN

NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và chúa nhựt

TELEGRAPHE
DUBOUCHE
Nº 65

POUR LES ANNONCES
s'adresser à Saigon :
au Bureau du Journal
rue Catinat, 150-156-157 (1er étage)
à Hanoi : aux Bureaux
du Trung-Bắc Tân-Văn
à Paris : chez M. M. Mayence & Cie
9, rue Trochet

Un traité à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

Thơ, chèques và mandats gởi mua báo thì đề ngay cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, Tổng-lý Lục-Tỉnh Tân-Văn, còn bài vở cùng báo thì đề cho M. LÊ-HOÀNG-MƯU, chủ bút.

QUỐC TRÁI

Đặng khoáng trương cuộc Kinh-tế trong cõi Đông-Pháp

CHÁNH-PHỦ TÍN TRUYỀN

Kể từ *ngày mồng một cho đến hai mươi tháng mars 1922* sẽ mở cuộc quốc-trái bạc đông. Quan Toàn-quyền tổng thống Đông-Pháp được phép mở cuộc quốc-trái nầy theo chỉ dụ ngày 8 *octobre 1921* và theo thể lệ trong lời nghị-định của quan Toàn-quyền *ngày 11 octobre 1921*. Cuộc quốc-trái nầy mở ra chỉ để làm cho hoàn-thành đường xe-lửa từ Vịnh tới Đông-hà, mà vẫn là một việc làm thử rất cần ích, tiện cho sau nầy sẽ mở cuộc quốc-trái khác nữa trong các xứ ở miền Đông-Pháp, đặng khoáng-trương các cuộc kinh-tế và chấn-hưng các cuộc canh-nông, hầu làm cho đất Đông-Pháp, thành-thuộc. Ấy là lần thứ nhứt mà dân Đông-Pháp được gọi đến chung-cùng nhau mà làm cho xứ-sở mình cho thành-thuộc và xứ Đông-Pháp mượn đường quốc-trái, lấy của-cải của dân chúng mình trong xứ mà làm thế-lực kim-tiền, cần ích trong việc thi hành các cuộc to-tác.

Thể-lệ về cuộc quốc-trái nầy kể như vầy : Vé vay mỗi cái là 50 chục đồng, thời hồi lại nội trong hạng ba mươi năm là lâu hơn hết, lại thời bằng số trúng theo bực định kể ra dưới đây. Mỗi năm có 4120 vé thời hồi lại, ba tháng xổ số một kỳ, kỳ ba tháng đầu và kỳ ba tháng thứ ba, thì có một vé trúng được 10.000 đồng ; một vé trúng 1000 đồng ; 12 vé 500 đồng ; 1016 vé 100 đồng. Còn kỳ ba tháng thứ nhì và kỳ ba tháng thứ tư, thì 4 vé trúng 1000 đồng ; 26 vé 500 đồng ; 1000 vé 100 đồng.

Trước khi phô các phần lợi cho kẻ cho vay trong cuộc quốc-trái nầy rỏ biết, thì người nên sánh mà coi vốn vay chẳng nhiều mà số trúng lại định nhiều hơn hết, từ xưa chưa có cuộc vay nào bên chánh-quốc dám bì.

CÚNG VỀ CUỘC QUỐC-TRÁI

6.180.000$00

Bất tri tắc vấn

Vì tích quốc, vì lợi dân, đã lắm phen tôi giải phân minh-bạch cuộc quốc-trái 6.180.000 đồng, định kỳ 1er Mars tới đây mở hội. Tôi tưởng đủ cho độc giả chư quân và đồng bang trông tận, chẳng cần phải thêm những điều nào nữa, mới là hiểu cách vay, cách trả, việc lợi việc hại, đến phải lẽ trái, chỗ nên chỗ hư ; hiểu có bởi sao Chánh - phủ Đông-pháp muốn làm tiếp đặng xe lửa từ Vịnh tới Đông-hà cho hoàn tất, mà chẳng vay của ngoài, lại để mà vay của trong như vậy. Lại cũng hiểu rõ, về kinh-tế lý tài, đặng xe lửa ấy mở mang nông-thương kỹ-nghệ cho cõi Đông-pháp nầy là bao, ích lợi cho nước nhà ta là bao ; nên chẳng đợi tới ngày mới biết, người Annam, những tay hào gia phú hộ ở chốn sẵn đã thì quê, cũng là những tay ăn cần ở kiệm dư dể nhiều ít, muốn để sau cho con cháu nhà, mà hấy lâu mãng có sợ đạo tặc lấy lừng mà không dám cất ; phải dựng trong thạp trong mái, trong hủ trong ghè mà lấp chôn. mà cũng chưa ắt giữ dặng ; nay gặp cơ hội nầy. xem những lời diễn giải rõ ràng, luận phân minh bạch kia, rồi cũng đã tỉnh tới bán lui, nghĩ sâu xét cạn, rõ thấu ngọn nguồn, dâu trong dâu dục, dâu thiệt dâu hư, sẽ đồng tình nhau, vì nước vì nhà, vì nghĩa vì lợi, đào bới xới dở lên hết đem ra mà phóng-trái. Ấy là kế lâu dài ; vì phóng-trái dầy chẳng khác nào đem của gởi cho nhà-nước giữ-giùm, chừa để cho con cháu mình ngày sau, lại có lời ; dầu thời sản có xấu thế mấy, suôi thế mấy đi nữa, thì cũng đặng vốn một sanh lời một.

Thật vậy, kỳ quốc-trái xổ-số nầy, những tay có của ở xa thành - phố, muốn chừa để cho con cháu nhà ngày sau, thấy đều trông mong cho mau tới ngày đem ra mà phóng-trái, song phần nhiều cũng còn lắm nỗi ngại ngùng như mấy kỳ quốc - trái tiền quan kia, nên chưa nhứt định. Chẳng nhắc cũng biết mấy kỳ quốc-trái tiền-quan kia làm cực lòng dân quá sức. Sợ cho kỳ nầy cũng như mấy kỳ trước đó vậy. nên mới kỳ thơ đến báo-quán mà hỏi tôi. Tôi có đáp giải liền, trừ ra một hai điều, tôi không thể giải quyết cho, nên tôi phải nạp đến cửa quyền, xin Chánh-phủ dạy giùm cho rõ. Hỏi hôm rày, tính lại cũng đã bốn ngày rồi, mà chưa thấy tinh trên chỉ phán ; nên chưa rõ kỳ quốc-trái nầy, bực dóng vào, liền có vé trao ra ; hay là cũng còn phải chịu đợi nhiều ngày như mấy lần kia ; phải lợi lịnh đôi tới kêu lui, phải chờ phep dời thay mấy bận, mà cũng chưa rõ chưa dứt ! Lại cũng chưa ắt, đã gọ cho là quốc-trái xổ-số, tài chủ có quyền chọn lựa số vé theo ý mình muốn như cách tới tiệm mua một miếng giấy số Loterie vậy chăng?

Đã có trái hai điều ấy mấy lược trước mắt quan trên, trông nhờ lượng mở lòng dạy bảo, mà chưa thấy đặng như nguyện ; bổng đâu lại tiếp thêm một phong thơ, cũng là thơ của ông *Trần-bảo-Chánh ở Cái - mít Bentré*, gởi lên hỏi nữa. Thơ hỏi thêm mấy điều sau nầy, tôi cũng vì ích lợi nước nhà chung, xin đăng nguyên thơ ấy vào, cho trước là Chánh-phủ, sau là chư-tôn đắc lắm.

* * *

Bentré, le 6 Février 1922.

Trần-bảo-Chánh, nga-phu, kỳ giữ Lê-hoằng-Mưu, tiên-sanh, Chủ - bút Lục-Tỉnh Tân-Văn, nhà giám.

Ông Chủ-bút,

« Tôi chẳng còn biết đặng tiếng thanh tao nào khác nữa cho dủ dùng mà cạn tỏ tấc tình thảm cảm nầy ; cầu vi ơn ông rộng dung, chẳng đành bỏ qua mấy lời hỏi thô kệch của kẻ thấp hèn nầy, lại vui nạp cho xen hàng qui-báo, trải đề trước mắt liệt-quí độc-giả trong lục-châu mà đáp hỏi, thật là ân ông rất trọng. Vậy mới đáng, vì nước, vì dân, vì công, vì ích cho ; dầu rằng chưa có lịnh trên chỉ phán, miễn biết mấy lời hỏi ấy đã thấu tai quan.

« Lẽ gì tôi chẳng nên đến mà làm rộn cho mất cả thì giờ quí báu của ông ừa, vì biết ông là người gánh xác nặng nề, tay không rời viết, tri chẳng rảnh lo ; nhưng mà xét cần bất-tri tắc vấn lại rồi, tôi chẳng ngã lòng, mà tôi lại tự đắc mà nói rằng, không hiểu, không biết thì hỏi, ai gọi cho là vô lễ ? Nghĩ vậy nên tôi mới dám viết tiếp thơ nầy đến ông, hỏi thêm ông một hai điều, theo ý tôi, chẳng phải là vô ích. Nếu ông chẳng nệ thất công, chịu khó giải quyết mà dạy giùm, thì, không những một mình tôi cảm cơ ông, tôi dám trông chắc hết thảy những bạn quê mùa đồi nát của tôi ở trong chốn nhàm huyệt nầy, dầu không kết cỏ ngậm vành, cũng nguyện ghi xương chạm dạ.

« Xem L. T. T. V. mấy số có bài luận giải về kỳ quốc-trái tháng ba, chẳng rõ ý người thế nào, chớ ý tôi, tôi trông cho mau tới, nhìn tiền mua vài số. Tôi lại trộm ước, chờ chi tôi là tay sẵn của, cho mua chừa cho con cháu nhà ngày sau, để kẻ lâu dài, thì tôi đem hết ra mà mua số quốc-trái kỳ nầy, như gởi cho Nhà-nước cất giùm ; đã đặng chắc chắn, khỏi sợ mất về tay kẻ cướp, thừa khoản vắng canh trăng. tới khêu đèn chai vỏ rùng mà hỏi của, mà lại còn đặng lời, may thì nhiều, chẳng may cũng ít ; chớ chẳng phải như những cuộc xổ số khác kia. mà thua mất vốn, hay là hễ không trúng thì vốn huờn đủ vốn. Cũng vì xem mấy bài luận giải kỳ, trừ mấy điều hỏi chưa rõ g trả lời kia, không còn chỗ nào trong cuộc vay trả nầy mà không tường tận.

« Rốt lại cũng còn có khoản phụ chưa giải quyết. Như lời nói về nhà Băn Đông-pháp chịu cầm giấy quốc-trái cho tới tám chục phần trăm và lại tính lợi chung niên có sáu phần đó vậy. Tôi muốn hỏi lại cho rõ ràng :

1° — *Nói nhà Băn cầm giấy quốc-trái, giá cầm tới tám chục phần trăm, còn giá lợi chung niên thì tính có 6 phần, chẳng hay có hạng định cầm mấy năm không chuộc mà mất chăng ?*

2° — *Giấy quốc-trái cầm vào Băn rồi, mình còn quyền lãnh chả, hay là quyền về nhà Băn lãnh chả ?*

3° — *Giấy quốc-trái cầm cho nhà Băn rồi, may gặp người cần mua đặng giá, có rất ra được mà bán chăng ?*

4° — *Thoản như chủ cầm giấy thọc trước, mà vô hậu, chừng số giấy cầm đó xổ ra trúng, bất luận cao thấp, thì tiền trúng ấy về ai ?*

5° — *Giấy cầm trong Băn trúng số, mà không người lãnh, thì tiền ấy về ai ?*

6° — *Quá ba mươi năm, số cầm đã dự trúng rồi mà không người lãnh, thì tiền ấy về ai ?*

« *Ấy là chỗ nên biết, trước khi làm, nhứt là ba điều chót đây, không lý mà đề cho nhà Băn hưởng hết. Theo ngu-kiến của tôi, tưởng nên nhắc quan trên giao kết với nhà Băn, nếu chưa có giao, nếu có số cầm nào gặp nhằm ba khoản ấy, thì nhà Băn, tính lấy đỏ vốn lời, còn lại bao nhiêu giao cho Nhà-nước, song chẳng lấy của ấy mà nhập kho, lấy bỏ vào nhà thương và nhà sanh đề dưỡng kẻ cơ-hàng khốn khổ.*

« *Đăng vậy mới hạp thời hạp ý cho.*

« *Ít lời xin ông miễn lễ.* »

Trần-bảo Chánh.
Cái-Mít
Béntre.

* * *

Xét mấy lời hỏi của kỳ giả, rồi lấy trong tinh ý mà suy, thì chẳng phải là đều không bổ ích. Nhưng bởi, tôi không được đoán lẽ phải chăng, và cũng không được biết sự giao kết của nhà Băn với Chánh-phủ ra sao, nên tôi xin trải hết những lời hỏi trong thơ của kỳ-giả trên đó bảo nầy, ước đặng quan trên xem xét đến.

L-h.-Mưu.

NHÀNH HOA ĐÔNG-PHÁP

Thơm phức từ đây.

Cách mười làm năm nhằng trước, ngoài mấy mươi năm, nước ta tuy đã thuộc quyền quân - hạt và bảo-hộ của Đại-pháp, nhưng cái tiếng nước Việt-nam cái mặt dân Annam, người ngoại-quốc phần nhiều không hiểu đến. Bắt-luận là người ngoại-quốc không hiểu đến, chính như người Pháp mà là người không thông thấu quyền cai-quản dương-kiêm và chưa du-lịch làm ăn bên nước Nam thì đều không biết nước Annam là sao, dân Annam là gì, nên thấy người Nhựt-bổn hay China gì đó, chớ Annam chưa có cái danh-mục gì động đến thiên-hạ biết cho.

Từ cuộc Âu-chiến nhằng sau, người Annam mới có tiếng-tăm chút ít : Mười mấy vạn con Nam chịu Việt, nặng nghĩa thầy trò, bỏng sùng mang gươm, xông vào trận việc lòng trời sở tất mấy năm, chung cùng dường tên mũi đạn với người đi-chường trên nền cong-lý đánh đổ cái giặc tham-tàng ; nhờ thế mà rõ tên rõ mặt với người năm châu . . . . . .

. . . . . .

Nay gặp cơ dịp tốt, đã xứ Đông-Pháp đương con phát-đạt cuộc đấu-xảo thuộc-địa tại Marseille vừa đặt bày : cớ lẽ Đông-pháp cũng nhờ cơ-hội nầy mà nẩy nở tiếng-tăm ra nữa.

Nhành hoa Đông-pháp thơm phức từ đây, *là kiện - kiếm cái thời-kỳ đương phát-đạt của xứ ta, chẳng luận là một dịp-năng mà thôi, chư cũng bá-nghệ cũng có một phát-đạt nhiều : hoặc Nhà-nước lại hết lòng lo-lắn bảo-trì xứ ta dự trong cuộc đấu-xảo nầy cho có danh tiếng với các thuộc - địa ; đề đấu - xảo của Đông - pháp ta chuyến nầy tưởng không kém thuộc-địa khác, thì làm sao Đông-pháp ta không nổi danh bên Đại-pháp từ đây, mà cũng khai-hóa thuộc-địa của Đại-pháp lại ta rực rỡ hơn nữa.*

Mừng thay ! Đương-kiêm Hoàng-đế Khải-Định ta lại cũng ngự-du Pháp-quốc trong cuộc đấu-xảo. nầy, thì qui hóa cái tiếng-tăm cho nước ta là dường nào ! Chẳng những đề đấu-xảo của xứ ta cao thêm giá-trị, mà đường chánh-trị Pháp-Nam sau nầy còn quang-vinh ra nữa. Mừng thay thiên-tải nhứt thì !

Cơ phát-đạt ta nay đã nẩy nở ra như thế, cuộc đấu-xảo sẽ có ngày nghe được ít nhiều cái tiếng khong-ngợi đối với các thuộc-địa khác, mà rằng. . . Nhưng ta hỏi lại đồng bào ta : Cuộc đấu-xảo thuộc-địa tại Marseille kỳ nầy, tăng-sử ta đành được giới nhứt đi nữa, rồi có ích-lợi chi cho xứ ta về sau nầy chăng ? Cái cơ quan sắp-đặt sau cuộc đấu-xảo phải thế nào cho quốc-dân ta chăng đạt đến cái mục-đích công-hương qui trọng ở thời-đại nay ?

Ôi, thật khó lắm thay !

Cứ hiện-tình xứ ta đối với cái chủ-nghĩa của thế-giới bây giờ mà luận, thì đường sinh-hoạt ta chưa có giá-trị gì, chưa thể so sánh cùng ai được ; trong dân chưa thấu-đáo về cái lợi ích dinh - nghiệp trong đường kinh-tế. Lấy một xứ Nam-kỳ là xứ có tiếng điền-địa phì-nhiêu, nhơn-dân phong-phú. sau tỉnh là cái kho vô-tận của dân-tộc ta mà luận, thì trông lại nghề canh-nông lắm nỗi bo-thờ : Nghề cày cấy chưa đủ-tàn,

Mấy lời chất vấn của quan Thân-sĩ OUTREY

Về vụ ngân-hàng thiệt-nghiệp Trung-huê

(Tiếp theo)

Hồi năm 1906, các ngài cũng biết việc ấy chớ, ngân-hàng Đông-Pháp, là một nhà có đặc lợi hơn hết, lúc bấy giờ được phép mở một bảng ngành tại Bắc-kinh.

Hàng ngành nầy có dấu thuộc về ngoại-vụ hơn là tài-chánh, cho đến nước ta phải để một vị đại-thần là ông *Cazenave* đề ngoại-ngạch mà làm đầu hãng ngành ấy. Khi ông *Cazenave* làm chủ hãng bực ấy rồi thì ngài lo giao-hảo với Chánh phủ Trung-huê và với các nhà ngân-hàng lớn của Ăng-lê, như là « Hongkong-Shanghai Banking Corporation. »

Chừng hai nhà ngân-hàng ấy mới thuận tình nhau mà bàn với Chánh-phủ Trung-huê dặng mở cuộc vay bạc, lấu chước lại dường xe-lửa từ Bắc-kinh đi Han-keou. Vấn đường xe lửa nầy của hội Pháp-lí (Franco Belge) làm ra, nhưng mà trong hội ấy thì phần hùn của người Pháp nhiều hơn của người Bỉ.

Chánh-phủ Trung-huê cho phép mở cuộc vay. Hai nhà ấy bèn vay, chẳng bao lâu đã thành tựu, rồi đó liền chuộc đường xe-lửa ấy lại.

Thấy mình mới thử vay lần đầu mà thành-tựu như vậy, hai nhà ngân hàng Pháp-quốc Ăng-lê mới quyết bàn tính với nhau nữa và hiệp lại các vị đại-biểu của mấy nhà ngân-hàng A-lo-măn và Huê-kỳ mà làm hội ngân-hàng. Nên mới thành ngân-hàng « Deutche Asiatische Bank » là một ngân-hàng A-lo-măn và thành ngân-hàng « International Banking Corporation » là một nhà ngân-hàng Huê-kỳ cũng phần thạnh trong xứ, mà hội hiệp lại.

Chừng bốn nhà ngân-hàng mới hiệp lại mà bàn với Chánh-phủ Trung huê. Lúc sự là lúc cuối năm 1910. Việc bàn tính cũng gần xong-xuôi, bổng xảy ra việc đại-biến, thiệt tưởng các ngài ai ai cũng đều biết, là Cách-Mạng giấy loạn và dạp đổ nhà Thanh.

Viên-thế-Khải dược tôn lên để thị-phụng phép-luật, rồi kế đó một ít lâu lên làm Giám-quốc, thì ngài mới toan lo sắp đặt nước nhà lại đâu đó cho có thứ tự, chừng mới cần dùng tiền.

Đoạn hội ngân-hàng mới chịu giúp cho ngài, và xin ngài phải mở cuộc vay lớn ra đặng sắp đặt việc chánh trị dân-quốc lại.

Trong lúc bàn tính gần xong, Chánh-phủ Nhựt-bổn và Rút-xi lại kêu nài. Rồi hết mấy ngân-hàng Nhựt-bổn « Yokohama Specie Bank » và ngân-hàng Rút-xi « Russo Asiatique » xin vào hội ngân-hàng. Sợ việc trắc-trở sanh ra vì mấy vị đại-biểu Nhựt-bổn và Rút-xi, nên hội ngân-hàng mới nhờ rộng ra nữa, chừng mới cho nhập vào, bọn Nhựt-bổn và bọn Rút xi, rồi kể đó, một bọn Bỉ-lợi-thời (Banh-gil).

Hội ngân-hàng lấy theo mấy khoản nầy mà lập thành, mở cuộc vay một lược tại Londres, tại Paris, tại Bruxelles, tại Berlin, tại Petersbourg, tại Tokio và tại New-York.

Vay được rồi, nên Viên-thế-Khải mới có tiền bạc dặng lo thâu xếp việc chánh-trị dân-quốc.

Ông Thân-sĩ Moulet nói :

Cái cuộc vay đó chú ý để dặng bớp hong dân-quốc Trung-huê đa.

Ông Thân-sĩ Outrey nói :

Để rồi ta sẽ ban lại việc đó. Mà đâu gì cuộc vay bạc để chỉnh-đốn nhà-nước Trung-huê : là cần phải *sự dinh-nghiệp còn tăng-tiu, quanh năm do cái nghề cũ mỏ mang tới đâu hay đó ; sự bán lúa cho ngoại-quốc, giá-cả, cũng do nhiều trung-gian định lấy, may thì nhờ chẳng may thì chịu, chớ nhà điền-chủ lớn ta chưa có cái thế-lực đoán-hễ, bảo-tồn cái lợi cốc-mễ xuất-dương của mình. Lấy đấy mà suy, trong nước có cái lợi cả sản-sản như thế, mà chẳng hưởng được thay, đâu có mong tranh thắng-phụ cùng người ngoài đường kinh-tế mà chiếm lấy phần ưu-thắng. Ôi, thật khó lắm thay !*

Trong kỳ đấu-xảo các thuộc-địa tại Marseille, ai cũng cho rằng : Có lẽ nhành hoa Đông pháp thơm phức từ đây, có lẽ kỳ đấu-xảo nầy, giới-thiệu được cuộc ích-lợi cho Đông-pháp ta biết bao mà kể. Thật thế, phàm muốn tranh-đanh đoạt-lợi gì với thiên-hạ, không phải ở trong chốn thâm-sơn cùng-cốc mà kinh chuyện với ai ; phải ra chốn thị-trường, vào nơi đô-hội, rồi cái hi-vọng mình mới mong đạt cho.

Cuộc đấu-xảo tại Marseille là cuộc làm rực rỡ cho thinh-danh nước Việt-la cái cơ-hội qui hóa vô cùng cho dân-tộc ta, nhờ đấy mà gây nên cái thế-lực công-thương về sau nầy. Song, dân ta không giữ mối đoàn-thể, bảo-trong cái chủ-quyền, thì cái thinh-danh ta trong cuộc đấu-xảo nầy, chẳng khác nào cái qui cha lồng con công, cái thơm ở mình con xọ, cái ngà ở đầu con voi v. v. . . vậy : luốn có cái tiếng khen, mà người hưởng lợi.

Thoản ta biết rằng, nhành hoa Đông-pháp ta nay là đến cái kỳ nẩy nở thơm tho, đam đến trường đấu-xảo, so sánh cùng người, tất có giá-trị lắm. Nhưng ta phải làm làm sao bảo-trong lấy, duy-trì lấy sự ích-lợi thơm tho về sau cho xứ sở hưởng nhờ, không những được cái tiếng khen như lòng con công, thơm con xạ, ngà con voi, thì công-thương ta may làm, kinh-tế ta may làm, đường lợi ích nước nhà ta sau nầy mang lắm.

L. T. T. V.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

HỎI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc Xứ Algérie là Thuộc-địa Langsa. Hễ bắt lựa thuốc rồi và thuốc trồi đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là đồng độ thổ sáng Algérie quả thiệt là đồ thổ sáng Đại-pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng Hãy nên hút thuốc hiệu **Trái Đất**

thâu xếp trong việc chánh-trị của dân-quốc dầu đó cho có qui cũ chuẩn thẳng.

Nhưng mà, như theo lời ông Moutet mới chỉ vạch đó, Chánh-phủ Viên-thổ-Khải cũng có hơi sợ-sệt; ngó thấy hội ngân-hàng ấy có ý phi thường là muốn đè-nén nước Trung-huê, nên lại lo phải bị áp chế trong đường kinh-tế. Và lại Chánh-phủ Viên-thổ-Khải biết rằng hội ngân-hàng lại có tình giao thông với Chánh phủ đế-quốc, nên thâm hỏi: thoản như ngày kia hội ngân-hàng không còn giúp cuộc phục hưng lại, chẳng mới sao. Chánh-phủ Viên-thổ-Khải hỏi như vậy rồi bắt ép, nên lại tử kiếm phương nào cho khỏi tay của hội ngân-hàng.

Nên trong lúc đó có một người Pháp đang ở bên Trung-huê và người ấy đã ghe phen làm tổng-lý nhà ngân-hàng ở Han-Kéou, ở Thượng-hải, và lúc sau nầy ở Thiên-tân, chẳng mới bàn với các bọn dân Pháp và bọn dân Trung-huê đặng mà lập nên một ngân-hàng Pháp, Hoa (Tây và Khách).

Ấy đó mới thành ra nhà ngân-hàng Thiệt-nghiệp ngày nay.

Bọn dân Pháp trong lúc đó hiệp lại với bọn dân Trung-huê, rồi bọn dân Trung-huê bày ý mình cho Chánh-phủ Bắc-kinh hay. Chánh-phủ Bắc-kinh thì sợ hội ngân-hàng nên vay lại nhà ngân-hàng Thiệt-nghiệp, chịu phu giúp một phần bạc tu-bổn.

Nhờ đó, nhà ngân-hàng Thiệt-nghiệp mới lập thành, tư-bổn có 45 triệu, trong đó hết một gốc ba của Chánh-phủ Trung-huê chịu.

(Sau sẽ tiếp theo.)

Trần-văn-Chim.

Vô-tuyên điện

Tam-đảng hữu tình

Ông Clément Ader là người khởi đầu đóng tàu bay. Tháng octobre năm 1890, ông làm xong tàu, thì-nghiệm một mình, bay cao được 50 thước. Nay ông được thưởng Tam-đẳng bửu-tinh.

Ta-li

Hôm sáng thứ năm tôa Nội-các nhóm. Nghĩ vì hiện-tình phòng Quốc-bộ như thế, nên tôa Nội-các định cáo-thôi.

Hội-nghị Hoa-sinh-tôn

Ông Sarraut Chánh-sứ Pháp thay mặt Chánh-phủ Pháp thuận ký-nhận tờ ký-ước về việc Thủy-quân.

Ai tin

Đức Hoàng Yamagara, Hội-trưởng hội Mật nghị-viện bản Nhựt-quốc thăng bà hôm thứ tư tại dinh-tư Ngài ở thành Odavasa. Ngài nhuốm bịnh không bao lâu.

Phòng khí năng hạn

Báo Le Temps nói rằng bên xứ Bảo-hộ Tunisie trên miền Zagnoran, Chánh-phủ áp thế đem nước lên núi chứa trong mỗi cái ao-hồ để phòng khi năng hạn mà dùng.

Ông Maginot đối với các Khâm-sứ Bình-bị.

Ông Maginot, Bình-bị thượng-thơ Pháp, tiếp khách các quan Khâm-sứ Bình-bị chu-quốc. Khâm-sứ Hô-lăng thay mặt cho Khâm-sứ chu quốc mà tặng kỉ-niệm đao bích Pháp hàng đồng đề nổi danh trong hoàn hải. Ông Maginot đáp lời, cám ơn và nói rằng bình Pháp ngày nay như đao bình chung của các nước để mà hảo thủ cuộc hòa-bình trong thế-giái. Pháp-quốc đề bị đau-đớn rất nhiều vì sự chiến-đấu, cho nên nay không còn lòng da nào mà muốn chiến tranh nữa. Pháp chẳng hề khi nào xướng ra gây một cuộc chiến-đấu nào nữa, nhưng Pháp nội cho được tiền bồi-thường đề bảo-chứa cuộc sinh-tồn.

Tờ tư của Pháp.

Quan Sứ-thần Anh mới trình cho ông Poincaré một lức thơ của Chánh-phủ Anh trả lời tờ tư của Pháp.

Đông-Pháp Thời-sự

Nam-kỳ

SAIGON

Dịp tốt.

Một cái xe hai bánh, một con ngựa tốt với một cái xe Victoria còn tinh hảo, bán giá rẻ. Ai muốn mua do nơi nhà ở dang Richaud No 30 mà thương nghị.

Không việc gian.

1- Nguyễn-văn-Nh..., linh sở Thương-chánh, ở đường Galliéni, có rằng bị ai trộm lấy áo quần đồ đạc đáng $6-đồng.

2- Nguyễn-thị-A... bán nước mắm quai de la Marne, thứ La-thị-Thanh, 30 tuổi, ở đường d'Arras mốc tháy trộm lấy 11 đồng. — Bắt được tại trận.

3/ Hoang-hông-Ng..., thơ may đường Charner, số 91 thứ Nguyễn-thị-Liêu, 19 tuổi, trộm một cái bóp-phơi đa vàng đựng 10 $ 70 và hai chiếc cà rà vàng giá 20 đồng. — Bắt nơi.

4/ Nguyễn-văn-C..., 56 tuổi, ở đường hèm Paul-Bert, có rằng bị ăn trộm lấy áo quần đồ đạc giá 26 đồng và một cái giấy thuế thân bộ Saigon.

5/ Ông R... thứ Diéc-nhựt-Sanh, dân thuộc hạng Quảng-đông, bắt chỉ số 142 757 ở Cholon đường Canton số 49, đoạt 90 đồng. — Trốn.

6 Trần-đức-Tr..., bầu, gành hát bộ An-nam ở đường Paul Blanchy, thứ Trương-thị-Minh, 23 tuổi, đâu, làm tờ giao kèo lãnh trước 800 đồng mượn vàng 100 đồng với kép Trịnh-văn-Chac, 24 tuổi, lãnh 300 đồng, mà hai rủ nhau trốn đi.

7- Nguyễn-thị-Ng... là vợ bầu gành trên đây, lại thưa Nguyễn-văn-An và Nguyễn-văn-Lạc lãnh trước 50 đồng và đoạt mất

Bắc-kỳ

HANOI

Phá-Toàn-Quyền.

Nghe tin rằng rể quan Thượng thơ Sarraut là quan tư Jeanbesu sắp sang sung chức chánh tòa Liêm-phóng phủ Toàn-quyền Đông-Pháp thay quan cai-trí Lacompagnie đề trong nhậm một tỉnh trong Nam-kỳ.

82-kỷ bổ các quan.

Nay mai sẽ họp một hội-đồng đề xét sổ kỷ bổ cua ngạch quan-lại An-nam và dịp xuân thỏ đam-ân tại phủ Thống-sứ.

Trần-đồng-mới.

Chúng nay mai thì cơ khí công ty ở Hải-phòng sẽ gởi lên Hanoi để đúc thêm tiền. Hiện nay tôa Bốc-lý Hanoi vừa tải ra 1.615.000 đồng sữa.

Mỏ-trường Pháp-Việt.

Tỉnh Hòa-bình tại Thanh-hội châu Lạc-sơn và tại Kim-bôi châu Lương-sơn nay đặt ra một trường pháp-việt con trai.

Xe nào-thì

Hôm 11 Janvier hồi 8 giờ một cái ôtô đi không tháp đèn dụng phải người bồi tên là Nguyễn-v-Tích 18 tuổi đã kiến vào nhà thương. Sở tuần thanh đã xét xe của ai, rầm mày, dụng phải người ta mà không dừng lại.

Sáng sớ bịnh nhơn một cách rất kỳ lưỡng xưa nay chưa từng có ai. Tư chợ bưa đến thộn qué ai cũng nó nức tiếng ngài. Thiệt đáng tôn kính thay là người biết ái chũng biết nói giống chẳng bỏ tiếng tròn nghĩa vậy đó vậy Nam-nước, dươn đối với đồng bang. Mà tử đây ta đã xa tay lẻ độ của một vị đại ân nhân, biết chừng nào cho hiệp phi nhơn châu. Vậy ngài ra đi chúng tôi cúc cho ngài il lượng lộ lình an.

Chợ-lách,

Nguyễn-Văn, lại cảo.

Mối cảm tình của người Chợ-lách đối với quan thầy Cương sắp đổi đi.

Từ khi đất Chợ-lách có cái ra nhà thư-ng, có nhiều quan thầy đổi lại, trước rồi ông Hanh cũng rất từ tế và siêng năng, khi ngài đổi đi ai ai cũng đều buồn hết.

Này có ông Cương lại ở cũng chẳng mấy lâu, rồi cũng đổi đi. Thế là Chợ-lách ta có cái cảm tình đối với ngài trong buổi nầy biệt bao!

Ngài thiệt là siêng năng cần mẫn, sốt sắng cùng người binh, đại độ với kẻ ngu-dốt, thiệt là một ông quan thầy rất tử tế, rất thương dân, rất hay chỉ bảo cho dân biết làm ăn, rất hay dạy dỗ con em học hành, thiệt là một ông quan thầy rất hoàn toàn.

Nay ngài đổi đi, chẳng những là dân Chợ-lách mà thôi, mà cả thảy dân trong Bến-tre đều thương tiếc ngài.

Ngài đi rồi, chẳng biết ông quan thầy nào lại thay thế ngài, mà được như ngài thì thật là may cho dân Bến-tre ta lắm.

Nguyễn-văn-Tiếng.

Vụ quốc-trái kỳ nầy.

Mon cher Trần-văn-Chim.

Thăm bạn mạnh giỏi. Lòng nầy có vợ chưa, bay là cũng làm thầy-tu, ở một mình vậy mãi.

Hễn lâu mới không viết thơ thăm, là vì chẳng có chi là, nay đọc Lục-tỉnh Tân-văn thấy bạt « *Kẻ giữ bạn đồng chí* » thật là ý-kiến rất đồng với mọi, là. Mọi cũng sẵn lòng mua lit phiếu-trái, trước vì nghĩa-vụ làm dân, sau vì lợi ích cho lợi tự,nên mọi lật đật viết lit hàng. xin bạn ghi cho mọi hai phần hàn 10 đồng nghĩa là 20 đồng. Chừng nào góp tiền thì bạn viết thơ cho mọi hay, mọi sẽ gởi bạc lên mà đóng liền.

Bien à toi

ĐỖ-NHỰ-TÒNG.

Clerc à l'étude de Me Hercourt.

VINHLONG.

N.B. — Tới lấy làm cảm ơn bạn đồng-chí Đỗ-như-Tòng. Sẵn đây tôi cũng xin các bạn khác nữa của *Chim* mỗi người nên hùn kẻ ít người nhiều theo gương bạn *Tòng* mà làm thế nào việc bạn đồng chí của ta tinh đầy cho mau thành-tựu.

Công-văn

Vì lời nghị quan quyền Thống-đốc Nam-kỳ ngày 26 janvier 1922.

Thầy Nguyễn-văn-Muối No Mle 447 giáo viên thiệt-thọ bang nhứt, chức tam đang dạy tại Cholon nay đăng cấp bằng thiệt-thọ chức ấy kể từ ngày 25 decembre 1921.

Tiền lương và phụ bổng của thầy giáo nầy sẽ lấy công nho đi-hai Cholon mà trả và phải đóng ngay cho hiệu hưu-trí tiền hưu-trí của thầy và tiền phụ-trội 6 %, chiếu theo thể-lệ định trong lời nghị 29 décembre 1912.

. . .

Vì lời nghị quan quyền Thống-đốc Nam-kỳ ngày 26 janvier 1922.

Thầy Lê-văn-Sam No Mle 448 giáo viên hạng nam chức tam ngạch thành phố nay đăng cấp bằng thiệt-thọ chức giáo viên hạng ngạch hoc-chánh sơ-đẳng kể từ ngày 2 mai 1921.

Tiền lương bổng và phụ bổng của thầy giáo nầy dang dạy tại Vinhlong sẽ lấy công-nho bải-Vinhlong mà trả và phải đóng ngay cho kho hưu-trí tiền hưu-trí 5 %, trừ lương của thầy cũng là phụ trội 4 %, chiếu theo thể-lệ định trong lời nghị 29 décembre 1919.

. . .

Vì lời nghị quan quyền Thống-đốc Nam-kỳ ngày 3 février 1922.

Cô Lâm-thị-Nho No Mle 97 ôn-bà thiệt-thọ hạng sáu sở y-chánh, đang giúp việc tại Soctrang bỉ cách chửa về tôi không vàng lịnh.

Sò nầy k ủông đánh thì quê, Tứ đề bảm sâu mà mê nói gì,

Dịp lề Tết qua rồi

Lễ Tết Nam qua rồi đây, lại cũng là dịp qui khách lục-châu đến Saigon đông thảy; tưởng chư qui khách cũng thừa lấy dịp mà mua những đồ chơi, đồ lề vật và đồ cho trong năm mới nầy chớ chẳng không.

Vậy bổn-hiệu xin mời chư qui khách nhớ mà viếng tiệm ba *Chauvin* là tiệm mới tiếp mới chuyển tàu chở qua những xách bằng bạc, vành hiệu kẻo cũng bằng bạc, đồ mi-nghệ, đồ cẩn khảm, đồ sành, đồ hút, đồ đong đồ cẩn đồ chạm đủ thứ v. v...

Qui khách xem đến lời rao của Bổn-hiệu sẽ chắc ý sao mình cũng lựa trong những đồ thật, hàng, nhiều, lớ, đồ rẻ và đồ đồng, đồ chạm. đồ cẩn mình cần dùng được thôn y.

Lời ca điệu của bổn-hiệu:

Bán đắc, thì bán rẻ,

Bán rẻ mới bán đắc.

CHAUVIN, 81, rue Catinat

Ngày 10 Février 1922

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

GIÁ BẠC

	Bán ra	Mua vô
Nhà nước	0 20	
Ngân hàng Đông-Pháp	0 15	
Ngân hàng Hongkong & Shanghai	0 15	
Ngân hàng Charterred	0 15	

GIÁ BẠC ARGENT FIN TẠI LONDRES

Sớm mai

Tại Paris ngày 9 Février 1922

	1re mat.	Tr.
Ngân hàng Đông-Pháp	34 5/8	34 1/4
Ngân hàng Hongkong & Shanghai	34 5/8	34 1/4
Ngân hàng Charterred	34 5/8	34 1/4

GIÁ BẠC LIVRES STERLING

Tại Paris ngày 8 Février 1922

Ngân hàng Đông-Pháp	81.40
Ngân hàng Hongkong & Shanghai	81.42
Ngân hàng Charterred	81.42 1/2

QUỐC TRÁI CỦA ĐẠI-PHÁP

Tại Paris ngày 8 Février 1922

Va lợi 5 %.		87 L. 00	Va lợi 4 %.	1920	82 75
Va lợi 5 %.	1916	74 90	Va lợi 6 %.	1920	94 00
Va lợi 4 d.	1918	84 25			

MỄ CỐC

Giá lúa chở đến nhà máy Chợlớn bao trả lại giá mỗi trăm tạ 50

Vinhlong	4$10 bỏ 4$20
Gò-công	4.35 — 4.40
Mỹ-tho	4.35 — 4.40
Bắc-liêu	4.30 — 4.40
Nam-vang	2.80 — 4.00
Giá thường thường lại trung	4.10 — 4.35

Giá gạo chở đến tàu không tính thuế nhất nặng bao lấy lúa, giá mỗi trăm tạ

Gạo Âu-châu nº 1 20 ki. lúa, tạ	8.30 bỏ 8.45
Gạo Nhựt-bổn nº 2 60 —	7.50 — 7.80
Gạo Java nº 3 50 ?,	6.90 — 7.30
Tấm	6.00 — 6.10
Cám	2.50 — 2.70

Thịt bò

Giá mỗi kí-lô. — Phi-lê 1 đồng — Nhưng-chơn cũ nần nặng 0 30 — Bắp chân bịp-tếch 0 40 — Ngực 0 20. Trái thân giá 0 40 — Vai có xương 0 30 — Vai không xương 0 45.

Thịt bò con

Giá mỗi kí-lô. — Đuôi 1 20 — Xương-sống nhỏ (costelettes) 0 80 — Ngực 0 60 — Vai 0 45 — Nhưng chơn 0 60.

Lòng bò

Giá mỗi cái. — Lòng bò 0 20 — Lòng bò gan 0 50 — Sau bò 0 60 — Gan bò con 0 55.

Giá mỗi cái. — Bầu bò con 1 20 — Óc bò 0 25 — Óc bò con 0 20 — Cổng bò hay là bò con 0 10 — Lưỡi bò 0 50 — Lưỡi bò con 0 20 — Tim bò 0 30 — Lòng bò 0 10 — Cái dừa bò (rin) 0 04.

Thịt trâu

Giá mỗi kí-lô. — Đuôi trọn cái 1 50 — Đuôi chặt nhỏ ra 0 90 — Vai chặt nhỏ ra 1 20 — Vai trọn cái 1 00 — Ngực 0 60 — Cổ 0 60.

Giá mỗi cái. — Xương sương (costelette) tư 0 35 tới 0 50 — Trọn sấp, gan, lòng trái cái 0 40 — Óc 0 15 bỏ 0 60 (tùng chiếc) 0 40 — Cổng 0 30 — Đầu 0 70.

Thịt heo

Giá mỗi kí-lô. — Đuôi 0 70 — Phi-lê 0 80. Xương sương nhỏ 0 70 — Gan (foie) 0 40 — Đầu 0 40 — Cổng 0 40 — Bắp (hạng nhứt) 0 60 — Bắp (hạng nhì) 0 50 — Tim 0 70 — Trái-cật (rognons) 1 50 — Ngực 0 50 — Sốt-sét 1 50 — Mỡ thịt để mỡ 0 80 — Xương giá (Pannes crues) 0 60 — Lưỡi 1 00.

Giá mỗi cái. — Óc heo 0 10.

Thịt dê

Giá mỗi kí-lô. — Sốt sét 0 70 — Bắt-cần (Boudins) 0 40 — Fidemach heo (Fromage cochon) 0 80 — Lạt-xương nhỏ (ramollissiers) 0 80 — Ba-tê (Pâté) các thứ 0 80 — Thịt heo rô-ti 0 90 — Cổng heo chín 1 00 — Óc 0 80 — Langue tourrée 1 00 — Đuôi heo 0 80 — Sốt-sét bên Tây 0 90 — Phổi-cách giuộc.

Thịt dê

1 cổng mỗi kí-lô Gan tới 0 30 tới 0 40 (trọn cái) — Đầu 0 40 — Cổng 0 40 — Bắp 0 60.

Demi-pensionnaires.

Lớp nhứt (thì bằng cấp, so-bọc) và lớp nhì. . . . . 14$00

Lớp ba, lớp tư và lớp năm. . . . 13 00

Lớp sáu (học chữ quốc-ngữ). . . . 12 00

Externat.

Lớp nhứt, và lớp nhì 7 00

Lớp ba, lớp tư và lớp năm. . . . 6 00

Lớp sáu (học chữ quốc-ngữ). . . 5 00

Externat.

Lớp nhứt, và lớp nhì. 4 00

Lớp ba, lớp tư và lớp năm. . . . 3 00

Lớp sáu (học chữ quốc-ngữ). . . . 2 00

Cách-thức trường có in sẵn từ biển; xin viết thơ hỏi, bổn trường lập-tức gởi cho.

Ngày tựu-trường : 17 février 1922,

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đồ đồ phụ tùng

Đường Lagrandière mới 99 và 101

ĐẤT-HỘ SAIGON

TRẦN-VĂN-HIỆP chủ tiệm

Không hàng hóa nào qui khách đừng có; Thêm tốt có đồng đồ kiểu mới rất là sạch, mới khách, xe kiểu, xe lớn-nhỏ; chúng có đồng thùng xe hai thùng kiểu khác thời, xem xe thời khác, kiểu khác, mười xe đề kiểu, xe đề kiểu mới hơn nữa thì xe đề kiểu thì chiếc chiếc có bán đến xe đề kiểu. Bán xe cam-nhông đủ thứ xe hiệu Ford, xe-máy, xe-máy đề chở hàng khách, hiệu Ford. Xe-máy đề kiểu kê xe đề chiếc và xe nhông mỗi hàng đề tây may đề khỏe và chắc, có bán gom với chiếc, thương thay hai chiếc, hành đề chắc hai chiếc thêm xe. Xem xe và đến xe.

Chỗ mới quí khách có đặt điều Đất-hộ xin gởi lại hiệu cũ đường Lagrandière số 99 và 101 thì sẽ có người đem đến cho quí khách liền, xem sẽ thấy rõ cám ơn lắm đó.

Cám ơn quí khách đã ưa chuộng gởi thư hỏi thăm nước chỉ công gửi có tin đến không hiền chịu.

NHÀ HÁT BÔNG MODERN

I at Saigon, đường d'Espagne, mán bài số 215 (San Chợ-mới SAIGON)

MỖI BUỔI CHIỀU HÁT 2 XUẤT

Từ 7 giờ tới 9 giờ và từ 9 giờ 1 khắc tới 11 giờ rưỡi

Đổi bản mới mỗi tuần 2 lần — *Ngày THỨ BA và ngày THỨ SÁU*

MỖI BỮA THỨ HAI HÁT CẢI-LƯƠNG

BẢN MỚI chiều thứ sáu 10 tây tới chiều Chúa-nhựt 12 Février 1922

YÊU QUÁI Ở TRÊN KHÔNG

Ông Georges Jeanson và vợ là bà Grèce đi qua xứ Afrique với tên Jack là thợ rừng mới tậu đặng 1 mỏ ngọc kế bị mọi bắt hết cầm tù. Tên Jack quet lên hết thuốc, chẳng nỏ xem thấy hoảng kinh vì chẳng biết sao mà người ta dám ngậm lửa trong miệng. Bởi vậy nhơn nên chúng nó đều qui phục tên Jack. Jack đặng cai quản. Khiến tỉ mọi bắt ông Jeanson mà bỏ xuống hầm sư-tử, đặng cô lấy bà Grèce mà làm vợ và đoạt những ngọc qui mới lớn đặng đó. Bà Grèce bắn chết sư-tử, cứu chồng ra khỏi hang, kế bị mọi theo bắt nữa. May đâu có nhỏ máy bay xuống cứu, chúng mọi thấy hoảng kinh, đồng chay lit rằng yêu quái ở trên không xuống nhiễm hại.

4-5-6.—

ĐẠI-MẠT-SỰ

Bổn tuồng phân làm 15 bổi, có **PEARL WHITE** làm chánh vỏ.

Hồi thứ-tư : **DƯỚI ĐÁY HẦM TÀU**

Lính tuần sai cứu Mackay và bắt đặng bọn đo thám Cô Evelyn và Mackay xuống tàu thì cũng có bọn đo thám khác xuống theo bắt Mackay trói kẻ, song nhờ cô Evelyn cứu khỏi. Chúng nó hiệp lại mà lập kế đụ cô Evelyn và Mackay xuống hầm tàu mà nhốt lại rồi phá một lỗ dưới đáy hầm cho nước chảy vô cho Evelyn và Mackay chết trôi. Evelyn và Mackay lội ra biển nhờ có bọn linh tàu vớt đem lên và bắt bọn đo thám Đức-quốc.

6. —

LÀM BỘ TỊCH THÁI THẬM

Bông diễu của SNUB POLLARD diễu vui lắm, vui lắm

THỨ-NĂM có hát ban ngày, đúng 5 giờ chiều khởi sự hát, giá phân nửa

GIÁ TIỀN CHỖ NGỒI

Bậc riêng 1 $ 00 | Ghế hạng nhứt 0 $ 60 | Ghế hạng nhì 0 $ 40 | Giàn 0 $ 20

Xe máy đạp hiệu ALCYON

đua ăn hạng nhứt

Hôm bữa khai trương Trường đua xe máy đạp tại Saigon, bên phía mấy người Langsa đua lãnh phần thưởng của quan Toàn-quyền ban thì M. Le Stunff ngồi xe máy đạp hiệu **ALCYON** ăn hạng nhứt.

Còn bên phía mấy người Annam đua lãnh phần thưởng khai trường thì M. Trần-văn-Thinh hạng nhứt, M. Trần-văn-Chánh hạng nhì, hai vị ấy cũng ngồi xe máy đạp hiệu **ALCYON**.

廣東二天堂大約房

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

PHARMACIE-ASIATIQUE

38, rue de Canton — à CHOLON

Extrait du Certificat délivré par l'Institut Pasteur de Saigon le 15 Octobre 1921.

Ces préparations peuvent être considérées, toutes, comme des préparations ou succédanés de la Pharmacopée chinoise. Elles remplacent ne présentent aucun danger, à condition de se conformer, pour leur emploi, intérieur ou externe, aux indications des notices ou des étiquettes. Enfin, elles semblent très bien etat de conservation.

Sao lục tờ tri bằng Institut Pasteur, Saigon ngày 15 Octobre 1921 chứng rằng :

Các thứ thuốc của tiệm tôi nói trên đây đều làm bằng mấy vị thuốc bên Trung-hoà. Thuốc của tiệm tôi không có mấu chất làm hại hết, miễn là trong khi dùng hoặc uống hoặc thoa, thì phải coi sao cho lối đến hay là sai theo nhãn. Nói thì một đều là thuốc, của tiệm tôi đề lâu, chẳng hư.

DẦU XỔ

Thứ dầu xổ nầy của bổn đường hết lòng nghiên cứu mà chế ra, rất nên thuần lương sạch sẽ, những người nóng nẩy trong mình, hoặc ban trái độc địa, hoặc nóng cảm nhức đầu, hôi miệng, ăn không đặng tiêu, đường đại tiện huết bón.

Hễ dùng thứ dầu nầy mà xổ thì thấy hiệu nghiệm luôn.

CÁCH DÙNG:

Sớm mai xơm đã bụng đói, trộn nó với nước trà hay là café mà uống.

Người lớn mỗi lần uống 1 ve.

Con nit: 2, 3 tuổi, mỗi lần uống 1 muỗng canh.

6, 7 tuổi, mỗi lần uống 2 muỗng canh.

Giá mỗi ve là . . . . . 0 $ 20

Hãng Thuận-Hòa

Mán bài 29, 31 đường Catinat, Saigon

Ông Ch. NGUYỄN-PHÚ-KHAI *làm Administrateur-Délégué*

Hãng nầy buôn bán đủ nhiệp rẻng và xuất cảng vốn **1.000.000** quan,

Rượu sâm-banh ROSELLY uống điều dùng ngon ngọt, hãy uống thử thì biết.

Rượu MOUSSEUX cho người Annam dùng.

Rượu COGNAC (có nhãn) JOBIT 7 ngôi sao. Thiệt ngon uống tiêu mà lại bổ.

Rượu STELAVE Người Annam lấy mùa đã phòng khi đau bong bay là ắc không tiêu.

Rượu STICK cũng như quinquina vậy.

XE HƠI HIỆU LANGSA • PHILOS • Gia rẻ mà lại chắc hơn các hiệu xa khác.

MÁU SƠN HIỆU COLORIN.

Giày cho đờn bà Annam dùng.

Giày tây bottine và soulier thứ thường hạng.

DẦU THƠM HIỆU DULCI dầu nầy thơm lắm.

DẦU MENTHE và MENTHOL HIỆU THUẬN-HÒA.

THUỐC ĐIẾU HIỆU MARYLAND, ICEBERG, KASBAH và VAGYAR giá 16 điếu, 20 điếu và 50 điếu, hút thơm miệng và không khó cổ.

Người ANNAM nào đó cần HÃNG ANNAM THUẬN-HÒA thì mới thiệt là giúp cho đồng bang ta.

Đồng bang ta nên mua vé quốc-trái nầy, bằng bạc đồng, chẳng phải như mấy lần trước, bằng sổ quan, nên sự giá-bạc trồi sụt rồi lỗ-lã đã vậy mà lại còn có thể trúng số bạc nhiều hơn thập bội, con it lắm cũng được một trăm đồng bạc. Lợi lắm! Ích lắm! Nên mua vé quốc-trái ấy lắm!! Thử nghĩ lại mà coi!

PHẢI HÚT THUỐC IMPÉRIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON —

PHARMACIE PRINCIPALE

CỦA ÔNG

L. SOLIRÈNE

nhứt hạng bào-chế sư

KỂ NGHIỆP CHO ÔNG **G. RENOUX**

ở ngang nhà hát tây. — SAIGON

Tiệm thuốc nầy đứng bực nhứt đã lâu năm rồi và buôn bán lớn hơn các tiệm khác trong cõi Đông-Pháp nầy.

Tiệm thuốc nầy được có tiếng là nhờ chuyên bán thuốc thượng hạng, nhờ có một ông thầy bào-chế nhứt hạng, vẫn là cử-nhơn bác-vật xuất thân, đừng xem sóc việc bào-chế thuốc một cách rất kỹ lưỡng, trúng theo toa của các quan thầy thuốc ra cho người ta; lại nhờ có người Tây và người Nam thầy thầy đều tin cậy.

Tiệm thuốc nầy cứ do theo ý người bạn hàng mà bán thuốc, hoặc tuân theo toa của quan thầy thuốc mà bào-chế, chớ chẳng hề khi nào làm sai, hay là lúc trong tiệm không có thứ thuốc người ta hỏi rồi không đem thứ thuốc khác mà đổi thế vào.

Tiệm thuốc chánh của ông L. SOLIRÈNE khuyên những bạn hàng:

Nên dùng thuốc của ông L. SOLIRÈNE là một người chủ tiệm rất ngay thẳng, chiếu hiển đãi sĩ;

Vì thuốc tinh tấn, mỗi lần thuốc bèn tây gởi qua đều có thí nghiệm cho rõ tốt xấu, thiệt giả;

Vì có bạn hàng đông đảo, nên bán mau hết, không có thuốc cũ;

Vì có quan thầy bào-chế nhứt hạng, xem xét kỹ lưỡng cách bào-chế thuốc cho ỷ theo toa của quan thầy.

Thời-sự Cẩm-Nang

Thầy bốn chữ « Thời-sự Cẩm-Nang » chuốn đã hiểu ngay là một quyển sách tối cần tối yếu để khảo-cứu việc thời vụ phải thay đổi hoài.

Đã xuất-bản năm 1922, xin gởi đến nhà in ông Nguyễn-văn-Của 157 Rue Catinat Saigon mà mua kẻo hết.

Giá một quyển..... **2$00**

Hãng EMILE PEYSSON ở Saigon, ngang nhà hát Tây, mỗi bài số 4 có bán đủ thứ đồ y phục cho đờn ông và các cậu trai đứng. Đồ đi tốt theo cách văn-minh, mà giá lại rẻ hơn các nhà buôn bên Đông-pháp.

Có bán áo sơ-mi, cà-ra-vát, nón đi chơi và nón cối ngừa, đi máy bay, đi xe hơi, vớ, giày, vớ và quần áo cho con nít, dầu thơm, đồ để dùng đi đường, đồ dùng họa hình, đồ để chơi Tennis, đá banh, vân vân.

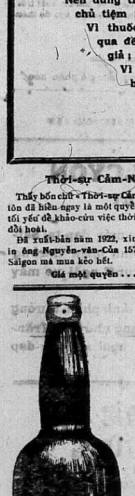

VIN TONIQUE

ET

BI-NUTRITIF

DU DOCTEUR RIP

Vệ-sanh TƯỚU của Lương-y **RIP** *chế*

Thứ thuốc rượu nầy là một vị đại bổ gân cốt cùng là trán kiện tinh thần, bất kỳ là bao nhiêu tuổi đều uống dặng cả. Những kẻ tuổi cao khí lực suy giảm, vội thấy ngày xuân đã thôn môn hễ uống rượu nầy vô, thì ắt đặng cứ lão thành đồng, mặt mày tươi tốt, coi trẻ, lại mạng hơn xưa.

Còn con nít liệt nhược, đờn bà mất máu, cổ huyết bạch, cổ chứa, những kẻ hao tổn tinh thần hễ uống rượu nầy vào thì mạnh mẽ lẫm liệt, da thịt đỏ săn, tinh thần trán kiện.

Giá mỗi ve là ba đồng bạc.

Có trữ bán tại tiệm thuốc Tây ở *đường Marti số 190, Cholon.*

Dépôt PHARMACIE FRANCO-CHINOISE 190, rue d Marins CHOLON.

PHAN-HAM

Thợ làm yên-ngựa Song-mã và Độc-mã

Khoa-chang, Khoa-do

Hanoi — 5, Rue Jules Ferry, 5 — Hanoi

Chúng tôi kính trình chư qui-khách biết rằng: Bổn-hiệu làm các thứ Yên-ngựa, đồ Song-mã, Độc-mã, Rương Valy và các thứ đồ đựng đi đường làm bằng da bên Tây, đa Hồng-kông thật tốt. Làm rất kỹ-lưỡng giá, bán phải chăng. Các qui-khách có lòng chiếu cố muốn dùng thứ gì hay kiểu mẫu nào xin gởi thơ cho Bổn-hiệu, chúng tôi tận kỳ tâm lực làm được như ý của qui-khách sở đặng.

Nếu mua buôn nhiều thì Bổn-hiệu sẽ tính giá riêng.

Bổn hiệu sẽ mở Hiệu thợ may Tây, Annam nữa.

TỰ DO DIỄN ĐÀN

(Tribune libre)

Ngỏ cùng liệt-qui

Đã làm phen, Bổn-báo có tuyên ngôn rằng về mục Tự-do-diễn-đàn nầy, Bổn-báo riêng để cho liệt qui bình luận cho thỏa mãng ý muốn. Nhưng bởi, cũng đã làm phen, Bổn-báo gặp nhiều cô chỉ hăng thất rằng tên ký dưới bài gởi đến và đăng vào báo đó không phải là tên thiệt của người viết bài ấy; hoặc tên giả, hoặc mượn tên của người hàng xóm mà để đại vào. Ấy là một điều đáng cho là khiếp nhược, mà người chưa chịu ăn-năn chừa bỏ. Nếu việc quả, mình đườm đường cầm viết chép ra để gương giáp ích, có sao lại sợ mà nặc danh? Hà chưa phải là khiếp nhược chăng?

Vì cái lật khiếp nhược ấy, gây rối, buộc Bổn-báo từ đây, những bài ở đâu gởi đến, tên ký không rõ, hoặc Bổn-báo không nhận biết, thì Bổn-báo không ăn hành. Lại còn những bài ăn hành trong mục nầy, thì Bổn-báo để trọn sự phân người ký tên gánh chịu lấy những điều cang hệ gì xảy đến; Bổn-báo không cang-dự.

L. T. T. V.

Ăn gian tiền lời

Ngày 29 tháng chạp năm tân dậu, nhơn khi tôi rảnh việc nhà, dạo chơi nơi chợ Baixâu, trực thấy nào là nam thanh nữ tú, nào khách-trú, nào cao-mên, một đám người rất đông ở trước cửa tiệm cầm đồ, cãi cọ nhau, kẻ nói vầy người nói nọ «*thấy kẻ nó chút đỉnh hơi dâu mà so do*»..... « Tôi lần bước lại gần ngõ hầu nghe cho rõ việc. Nghe người nói lại mới biết rằng người Annam cùng Cao-mên bị một đám chộc trong tiệm cầm-đồ ở Baixau thâu trội tiền lời, thì dụ như: hoặc một tháng 14 ngày trở lại, nó buộc phải trả khi thì 2 tháng, khi thì hai tháng rưỡi lời, chỉ ư theo trong tờ giao kèo (cahier des charges) thì nó đặng phép ăn lời một tháng rưỡi mà thôi. Còn như một tháng mười sáu mười bảy ngày cho đến hai tháng thì nó buộc phải trả 3 tháng hay là 3 tháng rưỡi; Nếu mà ai bàn luận về việc thâu dư tiền lời, thì nó làm mặt quạu quọ, trả giấy lại, không cho chuộc, nói rằng: về nhà hay là mượn ai tính lại cho tỉ tế rồi sẽ đến mà chuộc.

Mấy ông nghĩ coi lúc gấp rỉ ai cũng như thế, như kẻ ở làng nọ, đến đó mà chuộc đồ, đợi về nhà hay là tính lại, thì trễ nãi ngày giờ lấy làm bất tiện cho kẻ phương xa lắm, nên phải nhịn nhục cho qua việc, được về nhà mà lo tết nhứt. Chệc thấy vậy dắc tlẻ làm lung, tính thêm nhiều ít tự do. Sự nầy đi xấy ra từ ngày 20 tháng chạp năm tân-dậu cho đến ngày ba mươi. Tính coi biết là bao nhiêu tiền của; xét cho cạng lẽ, thì là giữa phiên ba mà còn có sự gian tệ ấy; cũng là một mối đại hại cho nhơn quần xã hội lắm chớ;

Tôi lấy làm lạ vì có bót gần một bên tiệm cầm đồ, mà sao không ai chịu lại đó mà thưa chúng nó, cứ khư khư lo về nhà cho mau mà thôi,

Tôi ước ao làm sao sự lường gạt người mà lấy của gian nầy cho thấu đến tai quan trên.

Rất tiếc, rất uổng cho mấy lúc vậy, mà sở mật thám không ai đến đó mà trông coi sự thiệt hại ấy cho dân lành.

Từ nầy sắp tới, như ai có đi cầm vật chi, thì hãy ráng nhớ ngày tháng cho chắc chắn, và phải làm làm sao cho khách kiếu cư hết gian lận nữa,

LONG-VẠCH-THUỶ.

Nghiệp chủ à Soctrang (ville).

Nguyễn-văn-Búp

(THỢ KHĂN ĐEN)

Propriétaire du Salon-đèn à Binh-nhâm Lai-thiêu

Chỗ làm khăn bông, Bombay và nhiều tàu đủ kiểu kim-thời, có kiểu cứ-tóc muốn kết đính lại đăng như nón vậy, rất tiện; phải đo ni, bằng muốn vấn thì khỏi đo. Còn muốn dây mồng tây ý muốn từ 8 tới 4 lớp thôi. Giá khăn có 3 hạng: hạng nhứt 3 đồng, hạng nhì 2 đồng rưỡi, hạng ba 2 đồng. Qui ông mua sỉ phải tới chịu thì phải trên 2 khăn gởi contre-remboursement cũng trả tiền trước tiện cho 2 mối.

Kính cáo

Hãng EMILE PEYSSON ở Saigon ngang nhà hát Tây, mỗi bài số 4, có cho mướn films Langsa và ngoại quốc đặng hát bóng.

Hải đàm

Có mấy ông cờ ?!

Hôm nọ bỉ sanh ngồi hóng mát, chủ trạm đem thơ lại, kế móc túi lấy ra một cái thơ nữa hỏi rằng.

Cái nầy phải của thầy Hội D... không? Bỉ sanh lấy xem thấy đề:

Monsieur D... Commissaire Cựu Village Thới-đình Cholach

Bỉ sanh hỏi rằng: Ở đây có ông cò D. nào sao?

— Không phải mà, cái nầy là của thầy hội TH... gởi cho thầy hội D... chớ phải ông cò đâu!!...

— Đâu tôi thấy chữ « còm-mích-xe » nầy lạ nên hỏi coi nghĩa gì chớ thường thường thơ thầy cai thì đề chữ lấy là « Mông-xừ lo-xếp cân-lông » còn thầy phó thì xù-xếp cân-lông, chớ còn thầy hội lại có tiếng tây là « còm-mích-xe » sao? Tôi cũng có nghe nói « cũng-xây-dê xây-dôi » gì đây chớ có phải « còm-mích-xe » đâu!

— Ấy thì ông có vườn mà!!... Cải hoài!

Nguyễn-Văn.

Trần-văn-Trí

76 rue d'Alsace-Lorraine 76. Tiệm cầm đồ. SAIGON

Bán sỉ và bán lẻ đồ phụ tùng xe máy và xe kéo. Bán xe máy và xe kéo. Có đóng sẵn xe kéo cho mướn cũng là xe nhà.

Người chủ tiệm nầy đã có làm lâu trong hãng người Langsa, mới lập tiệm cho nên đồng xe kéo chắc chắn và kỹ lưỡng làm mà lại bán giá rẻ hơn mấy hãng khác.

Trong lục-châu qui vị nào muốn đóng rước chác trăng và đồ thiệt tốt làm bằng nước trái nho thì nên đến hay là viết thơ cho hãng **EMILE PEYSSON** ở Saigon, ngang nhà hát Tây, mỗi bài số 4.

Sự tốt của da

Trong 5-6 phần vốn da mặt, có ước g700 chưn lông. Mỗi chưn đều đặng bụi dơ. Giữ da cho tốt thì nhờ bợt xà bông Cadum mà tẩy nó mỗi ngày, thì tự nhiên loại bụi dơ ấy phải tiêu, vì bởi bợt xà bong Cadum nó đi thấu trong chưn lông đuổi ra hết, thì tự nhiên da tươi nên mịn và mát mẻ. Tuy vậy cũng nên khởi sự mà dùng lần đi, chừng Cadum bán có 2f,50 tiệm nào cũng có.

HÃNG

A. RICHAUD

có căn dùng một người Họa-đồ vẽ bàn ghế *(ameublement).*

HÃNG

ông P. Ribeyrolleset Cie

10, Place du Château d'eau, Saigon số 10 gần giảng nước Saigon

Có bán máy xay lúa và đồ phụ tùng cho máy.

Thay mặt cho hãng Ông **F. H. SCHULE.**

Có thợ rập máy giỏi ở tại hãng.

MÁY TỐT CHẮC — Ai muốn máy đi thử nào, thì chỉ giùm không ăn tiền công.

Kho trữ đồ hoàn cầu

MAGASINS UNIVERSELS

187, Rue Catinat. SAIGON

Dầu thơm d'ORSAY

HIỆU:	
• Le cœur •	4$50
• Violettes •	5 25
• Fleur de France •	6 00
• Camélias •	7 00

« CORONA »

Lò hơi thắp bằng rượu alcool 18$00

Đèn thắp bằng « alcool »

(Có đồ vấn tiêm đèn) 1$25

HAZELINE SNOW

Crème để dùng thoa mặt

một ve 0$50

SA-BÔNG cục nhỏ hiệu « BONDON » có thấm dầu và ít hao — chục 12..... 2$00

Dattes Muscades	
Hộp 800 gr.	1$50
Đồng hồ nhỏ « IVEA »	
Antimagnétique	11$50
Thờ vuông, vàng thiệt, có dây đeo tay bằng da (cho đờn ông)	12 00
Thờ tròn, vàng thiệt, có dây đeo tay (cho đờn bà	12 00
Thờ bằng bạc, chạm vàng (cho đờn ông	13 00
Bằng Nickel nhỏ	6 50
Đèn điện khi cộ pile để cho mấy người đi xe mấy dùng (dủ bộ)	2$00
Thứ bỏ tuổi (dủ bộ)	1 80
Đèn không n° 1 (id.)	1 80
Đèn không n° 3 (id.)	2 25
Pile không thứ bỏ tuổi 0	50
— — để đèn n° 1 0	50
— — để đèn n° 2 0	70

Cigares « MINERVA »	
Reina-Victoria	
hộp 100	10$50
DYFOAM	
Sa-bông để nhuộm	
một cục	0$80
chục 12	8 00
NAPPE trải bàn	
bàn có vẻ bông màu, trong trắng (1,60 - 1,66) — 4$50	
Khăn trải bàn	
Vải mịn 2 mặt (1,50×1,50)	
3$50	
GRAMINOL 1 hộp	1$00
SUPERCAO id.	0 90

Mấy đeo đồng hồ tay bằng vàng thiệt (đờn ông đờn bà đều có) 3$25

SPARKLETS

Soda, avec 12 cartouches	5$50
Syphon	8 75

ĐỒNG HỒ CHUÔNG

nickelé	3$95
« Cabourg »	6 90

LY để bàn ăn

Mi-cristal chục 12	9$50

Dao cạo

DURHAM-DUPLEX

Kiểu D.M.R.	1$50
— R.L.E. có đồ phụ để hết dao	6$00
— G.G.P. (bằng bạc)	13 00

PHẢI DÙNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐAM

THIỆT HIỆU LÀ

ELIXIR TONIQUE VANTIGLAIREUX

Của ông lương-y GUILLIÉ

Từ hồi mới nảy ra thuốc ELIXIR có chữ dưỡng của ông lương-y Guillié lấy làm vậy là trong những bịnh KỲ PHỈ, đau trong TỲ VỊ, đau nơi TRÁI TIM, ĐAU GÂN, ĐAU RĂNG, RỤT VỚ DA, hoặc CHỐI NƯỚC, BỊNH KIẾT, BỊNH SỐ-DAI, BỊNH CÔN, GHẺ CHỐC HOẶC PHÁ và bịnh có TRÙNG LÀI TRONG RUỘT.

Ấy là một thứ THUỐC XỔ rất tiện và rất hiệu nghiệm làm cho HUYẾT RA TINH KHIẾT không bịnh gốc bởi ĐÀM hay là HẾT phát ra thì uống mà hay làm.

Biết kỳ thuốc trị đâu nào mà không có dấu kỳ lớn Paon. GAGE thì chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỨ

THUỐC HOÀN XỔ

nấu công rất trong thứ Elixir Tonique Antiglaireux

chế ra của lương-y Guillié.

Chính chỗ trữ bán tại PHÒNG THÍ PHÁ, nước lương ở 8 chỗ (đường SOURIS ET GRANDIÈRE nơi số 60 ở tại tỉnh Rennes

và trong các thành phố có bán

OÁI GẦN CỐT, BẠI NHƯỢC

XÁ NHỌC-XAO, GẦY MÒN

HƯ HUYẾT

THÌ DÙNG

LẤY THUỐC HUYẾT.

DESCHIENS.

Là một thứ thuốc bổ-huyết thượng hạng, các danh-y đều công nhận.

Bổ hơn thịt sống và thuốc cổ chất sắt. Nhận dùng trong các Dưỡng-đường thành Paris.

Hãng chánh DESCHIENS, 9 đàng Baudry Paris và các nhà thuốc.

SOCIÉTÉ INDOCHINOISE DE TRANSPORTS

Tại sao mà xe hiệu FORD thiên hạ dùng nhiều hơn hết?

Tại nó rẻ hơn

Nó ít tốn hơn và

Gọn gàn nửa

Hơn 400 cái xe FORD chạy trong Đông-Pháp rồi

Giá xe 5 chỗ ngồi..... 1.978 $

Giá xe Camion 1 tấn..... 1.800

NÊN ĐẾN MÀ COI RỒI CHẠY THỬ TẠI : Société Indochinoise de Transports 4 rue Filippini. SAIGON

Có bán Caosu MICHELIN Đại biểu

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt làm cho những tay thạo rượu đều thảy khen ngợi

Chỉ một mình hãng Denis frères có trữ mà thôi

PHARMACIE · PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-Pháp nầy, lập ra từ năm 1856

Hồi trước của ông HOLBÉ và RENOUX nay ông SOLIRÈNE nhứt hạng bào-chế sư kế nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát Tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân tử có cần dùng thuốc tây xin hãy viết thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC BIÊN đã xuất bản rồi, ai muốn xin, thì viết thơ cho ông L. SOLIRÈNE, người có gởi cho không

Lời rao

Cho mấy ông thợ chụp hình, dầu thiện nghệ dầu hèm chơi

Tại hãng PHOTO-STUDIO, 136-138 đường Catinat, có bán đủ thứ máy chụp hình hiệu nào cũng có; tính theo giá bên Tây như hiệu Kodak — Richard — Gaumont — Demaria — Monobloc v. v...

Cũng có đủ đồ phụ tùng hết thảy về nghề chụp hình về nghề vẽ ảnh (Peinture) bán sỉ bán lẻ cũng được.

Cả khuôn đỡ lồng hình chạm khéo lắm, thứ nào cũng có, nhiều đồ hình khác, chạm tốt lắm.

Có chụp hình cho giấy thuế thân nữa.

Có bán kiếng, giấy, đủ thứ thuốc sang hình. Giấy Bromure 1/2 brillant contraste từ hộp 100 tờ, lớn 13 x 18 thì 5 $ 25 còn hộp 500 tờ thì 22 $ 00.

Có kiểu đề làm hình mấy xứ nóng nực.

Tại hãng Photo-Studio 136-138 Catinat Saigon.

Lời nói cũng các vị địa chỉ!!! Hãng **EMILE PEYSSON** ở ngang nhà hát Tây, môn bài số 4, Saigon, kính tỏ cho các ông hay rằng có bán một thứ thuốc hiệu **RATINOL SPÉCIAL** để giết chuộc ngoài rương **MÀ THÔI**

Như dùng thuốc nầy thì phải giữ cho khéo, **ĐỪNG CHO CÁC LOÀI VẬT TRONG NHÀ ĐỘNG ĐẾN VÌ NÓ THIỆT HẠI LẮM**

XE MÁY

« La Semeuse »

Hiệu cũ Langsa đã bán trong Nam-kỳ có 30 năm rồi.

Bánh trớn, tay cầm lộn lên xuống được đồ chân bánh.

Bánh sắt cùng bánh cây.

Giá sụt nhiều

Người chánh trữ là Ông.

BERTHET CHARRIÈRE và Công-ti tại Saigon đường kinh-lấp mòn bài 68.

Hãng này có bán thứ rượu chạc đỏ và trắng hiệu **VINS BERMOND DE BORDEAUX** của hãng Bermond đã lập ra hơn một trăm năm.

Bán nguyên thùng. Giá rẻ và rượu lại tốt thượng hạng.

Văn đàn

(Partie littéraire)

Bộ vận bài cảnh trời chiều của M. Lê-tử-Trinh họa trong LT. N° 1054.

Thú vui quen chạ lúc trời chiều,
Phong thấy tư bề ngộ vắng hiu.
Nhạn lại phương nam kêu tỏ mỡ,
Yến về hướng bắc tiếng liu chiu.
Ngoài sông ngư lão vân hồi hát,
Trong núi tiều ông bật dầu riu.
Ngẫm lại cảnh này thời rất thú,
Tôi lui ngâm vịnh toại tâm nhiều.

Đaingai Trần-văn-Nhu.

Tục thuật.

Cuộc trần nào khác thỏ dồm sông,
Lúc khuyết khi tròn lúc lại không.
Ba mối vẹn gìn danh đứt rang,
Năm hằng trọn giữ giá cùng trong.
Nên hư phải buổi khôn nào dụ,
Tốt xấu nhằm khi đó rủng lòng.
Thế sự đã vậy thôi chịu vậy,
Tùy duyên ai phận ở nơi vòng.

Đaingai Trần-văn-Nhu.

Thơ tình.

Mượn cảnh Ngưu giang hạn với mình,
Bao nhiêu ân-ái hãy nhiêu tình.
Gió trăng quốn khách mê-mang mặt,
Non nước trông ai khắp khởi mình.
Vì biết thea-thùa con sóng sắc,
Khuyên đừng hàn huốt cái xuân xanh.
Dẫu cho có kiếp phù ba trước,
Chi để vườn xuân liệu sử mành.

Cao-kim-Cang (Vĩnh-long).

Cảnh trời chiều đầu kinh mới (Chorlac)

Vui chơi xa dạo đến đầu kinh :
Ác ấn đoàn tây đã khuất hình.
Mây rang bên trời gian chớn-chở,
Bẻo trôi theo nước thì linh-đinh.
Thuyền ai trở lái buồm mang-mát,
Chim no về cây đỗ gập ghinh.
Cảnh ấy tình nầy ngợ ngẩn dạ,
Khôn đem lời nói vẻ cho tinh.

Nguyễn-Văn.

Các nhà phú hộ ở nhằm chốn không có đèn điện khi thì nên mua đèn hiệu **TITO LANDI** thắp bằng dầu sáng mà dùng.

Đèn nầy tốt hơn các hiệu đèn khác.

Có trữ bán sỉ tại hãng **EMILE PEYSSON** ở Saigon, ngang nhà hát Tây, môn bài số 4.

Trận giặc nhơn-quyền

Đại-Pháp toàn thắng

(Tiếp theo)

Sự hành tàng của A-lơ-măn tại Alsace-Lorraine

Khi ký tờ hòa-ước Francfort rồi, không biết chừng trước bữa đó nữa, bọn A-lơ-măn đã tràng qua dày các tỉnh ấy rồi. Chúng nó kéo qua chẳng những là mấy tay chánh-trị quan-chức mà thôi, như là Tham-biện, chủ-bút báo-chương, quan tòa, giáo-viện, kiểm-lâm v. v. Lại còn công-nghệ, thương-gia, nông phu, thợ-thuyền cũng là dân đủ các hạng.

Trong 1900000 dân, người ta đếm hết 400 ngàn dân tân-đáo, toàn là quân tàn-nhẫn, thủ vơ oán chụ.

Ôi mà có chi vui hơn là khi ta thấy ngọn cờ ba sắc đấp đới trên đất ấy! Lúc mà Pháp-quốc gọi binh đặng ra chiến thì quân A-lơ-măn đã kiếm lời lảo xược mà gạt gẫm, chúng nó nói với dân Alsace-Lorraine : « Ôi ở tại-bèn Pháp-quốc, bốn « phương đều kêu nài không chịu « giặc giã. Dân Pháp không có ngó « ngàn gì đến bảy nữa. Để rồi coi, « trước khi chinh chiến khởi cuộc « thì dân Pháp cả bốn phương giấy « loạn bảy lộn. Còn chúng ta cuối « tháng nầy, qua chiếm thành Paris ».

Chúng nó nói mà không thấy gì ráo, chớ binh Pháp ta đã nhập thành *Mulhouse*, bạo nhiêu đủ chỉ thế lực tự ra thể nào.

Đang lúc giao chinh đó, thì dân Alsace-Lorraine hăng vái thảm cho binh Pháp đánh đuổi binh A-lơ-măn thảo lui, đặng cho họ thấy ngọn cờ ba sắc cậm lại tại xứ sở của họ thì họ mới thỏa lòng.

Dân Alsace-Lorraine thường nói đều như vầy. « Biết nước Pháp lâu chừng nào, thật thương nước Pháp chừng nấy, còn như nước A-lơ-măn biết lâu chừng nào thì lại càng đê ghét chừng nấy ».

Ông đề-lý ở Berlin sang qua Strasbourg hồi năm 1840.

Vì nước Pháp dân Alsace-Lorraine đã chịu lắm cơn khốn-khó, nhưng mà một cách yêm-liềm. Thử đếm lại mà coi, biết bao nhiêu dân Alsace-Lorraine đã tử trận vì Pháp-quốc, hoặc tại Maroc, tại Tchad, tại Dahomey, tại Đông-Pháp cùng bao nhiêu người chen ra vai chinh chiến tại Flandre, tại gần lối Oise, tại Aisne cùng tại Maroc.

Hôm tháng Juillet 1914 trong một đạo binh mã-kị kéo đi, đội nón có lông trĩ trắng, trong đó có hai tên dân ở Mulhouse vừa đi mà không nhườn mắt lén, vừa nói : « Mấy đứa chàu ta có một đứa hiện giờ ở tại Besancon. Còn người bà con ta làm quan ba ở Lunéville. » Đó có một câu như vậy mà truyền bá khắp cả xứ Alsace-Lorraine, từ Ferrette qua Vissembourg, từ Haguenau qua Thionville.

Đề nói về việc lúc nọ một ông đốc-lý A-lơ-măn ở thành Bẹt-lanh sang đến Alsace. Lúc ấy thì ăn khánh-thành cuộc dựng hình ông Gutenberg, ông lồ nhà in, nên có mới các ông đốc-lý mấy thành-phố lớn. Đến khi tiệc đãi rồi, ông đốc-lý A-lơ-măn ở Bẹt-lanh dựng dậy cầm ly rượu uống, chúc mầng như vầy : Tôi uống ly-rượu nầy chúc mầng cho xứ Alsace là nữ-tử (fille) của nước A-lơ-Alơ-măn.

(Sau sẽ tiếp theo).

Trần-văn-Chim

Muốn bán

Bán 150 mẫu ruộng mùi dương làm toa lạc tại bại Bachiêu, — Từ chợ vô tới ruộng nầy xe kéo đi chừng 5 phút đồng hồ.

Sở ruộng nầy hai phía có rạch ông Bèn, nên lễ chở mùi mau và tiện lắm.

Mấy tháng mùi bán được chừng 8.000 đồng tới 10.000 đồng.

Định giá chắt là 17.000 đồng.

Ai muốn mua xin đến nhà M. Nguyễn-chánh-Biên nhà mua số 138, đường Lagrandière — Saigon.

TRUYỆN

TÔ-HUỆ-NHI trọn bộ (1 à 3).

OÁN-HỒNG-QUẦN thứ 6 rồi) thứ 7 còn tiếp).

Cả hai thứ đều hay

Mấy tiệm sách có bán

Còn thơ cho NGUYỄN-VĂN-QUÍ

16, rue d'Arfeuille TÂNDINH.

HÃNG

Etablissements Industriels

DE SAIGON

Ở đường Mac-Mahon, môn bài 25 cũ 37

Mới được bến Huế-Kỳ gởi lại một kiểu xe hơi mới, tốt lắm, chở được 15 người hộ hành. Giá rẻ lắm.

Hãy đến mà coi.

Lục-châu chư quí vị muốn hỏi đến chi xin viết thơ cho hãng mà hỏi 25 rú 27 đường Mac-Mahon, gần đường xe lửa.

FABRIQUE de CASQUES EN LIÈGE CAOUTCHOUTÉ

La Croix

MARQUE DÉPOSÉE

NHÀ LÀM NÓN BẰNG CÂY LIA TẨM CAO-SU

DƯƠNG-VĂN-THIỆT

208 Quai de Belgique. — SAIGON

Kính trình quí vị biết, chúng tôi mới mở một tiệm là ở nón bằng cây lia (liège) tẩm cao su. Vậy xin quí vị chiếu cố đến nghề mới là của chúng tôi dựng nên ở trong xứ mình.

Những nón của chúng tôi thì rất nhẹ, chắc chắn lắm, kiểu thiệt khéo, thông hơi nhiều, không có sâu mọt được, những đồ phụ tùng làm nón toàn là hàng tốt giá hạ hơn các nơi.

Chúng tôi có đủ đồ về nghề là ai muốn theo phương pháp âu-châu. Vậy chúng tôi đoan chắc có thể làm đúng y như kiểu riêng của các nhà buôn nón đặt chúng tôi làm, nhà buôn nào muốn mua cốt nón bằng cây lia (liège) đề về lợp lấy, chúng tôi cũng bán.

Có để bán tại tiệm **DAO-HUỒNG-MAI 46-48** Rue Catinat Saigon, là một tiệm lớn chuyên bán những đồ Mỹ nghệ của con nhà Nam.

Kính trình :

DƯƠNG-VĂN-THIỆT

Xiểu quí vị muốn hỏi hay điều chi về việc buôn bán, xin viết thơ cho M. Dương-văn-Thiệt, 208 Quai de Belgique Saigon. Gởi tin (lãng) là thứ cây ở Âu-châu thường dùng làm nút vỏ và làm nón.

Lời rao

Chư mấy chủ xe kéo cho mướn

Nên dùng thứ Cao su pneus C.G.M cho xe mình.

Vỏ (enveloppes) hạng nhứt, một cặp 12 $ 50.

Ruột (chambres à air) 5 $ 00

Bán tại Hãng nấu Cao su, ở đường Douaumont Saigon.

TIỆM BÁN ĐỒ CHỤP HÌNH

HIỆU

"Photo Nadal"

Ở đường Catinat, 120

HỌA ẢNH CÁCH HUÊ-MĨ

Hình lồng quyển	
6 miếng giá.....	5 $ 00
12 miếng giá.....	9 00
Hình Cartes postales	
12 miếng giá.....	4 $ 00
Hình nhỏ	
12 miếng giá.....	0 $ 80
Hình dán giấy hình : 3 miếng giá..	0 50
Hình dán giấy thông hành : 3 miếng.	1 50

BẢN SỈ VÀ BẢN LẺ

Những đồ phụ tùng, kiểu chụp hình, giấy, và máy chụp hình,

Đồ phụ dùng về bằng dầu : Các thứ màu, Viết chì màu, đồ vẽ, bố, bản chải, chơn bản, hộp đựng đủ đồ dùng, cây cọ giấy, màu trộn v. v.

Màu nhuộm nhứt hảo hạng nhuộm đồ thứ hàng giẻ : Vải, hàng, lụa tơ, chỉ v. v.

Hỏi giá cả mục-lục,

Như mua được hộp họa hình « **LA NOUVELLE CHAMBRE CLAIREUNIVERSELLE** » thì mỗi người đều vẽ được khéo các thứ sơn thủy, hình, vân vân,

Hộp họa hình nầy làm rất kỹ và đủng lắm.

Hang **EMILE PEYSSON** ở Saigon, ngang nhà hát Tây, môn bài số 4 làm Đại-biểu.

Thiệt khéo hạng nhứt

TIỆM-HOA-CHƠN-DUNG

NGUYỄN ĐỨC-NHUẬN

55 58 Boulevard Paul Bert Saigon.

Thợ vẽ tiệm nầy đã có bằng cấp tốt nghiệp nơi trường xảo-nghệ, và được 3 cái bằng cấp đầu xảo Hànội. Hình vẽ thiệt tinh xảo và đã trăm năm không phai.

Chư quí vị muốn vẽ xin viết thơ hỏi, tiệm nầy sẽ gởi cho một tờ cáchạch có biên rõ thước tắt giá cả và cắt nghĩa phân minh.

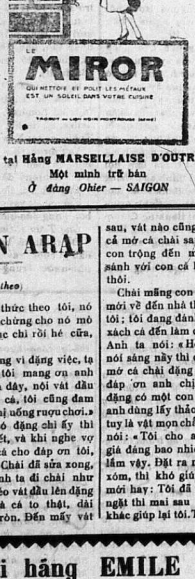

Dầu đánh bóng hiệu **MIROR** là một thứ tốt hơn hết trong các vật chất để dùng giữ nước sáng và mới luôn luôn cho những đồ mình đồng hoặc loại kim là đồ theo phong thổ nê trước trong xứ thường hay bị ten sét. **DÙNG THỬ ĐỂ ÁT CHỊU LIỀN.**

Bán lẻ trong các tiệm tạp-hóa và tiệm bán đồ đồng sắt tại Nam-kỳ và Trung-kỳ.

Bán sỉ : tại Hãng MARSEILLAISE D'OUTRE-MER

Một mình trữ bán

Ở đàng Ohier — SAIGON

LA PLUS VASTE ET LA MIEUX ORGANISÉE DE L'INDOCHINE

PANSEMENTS · SPÉCIALITÉS · LABORATOIRE · PRODUITS CHIMIQUES · PHOTOGRAPHIE · PARFUMERIE · DROGUERIE · HERBORISTERIE · BANDAGES

L. SOLIRÈNE
PHARMACIE
PRINCIPALE
FONDÉE en 1865
SAIGON

MAISON DE PREMIER ORDRE

CHUYỆN ARẠP

(Tiếp theo)

Vợ tôi cũng đã thức theo tôi, nó bèn dậy và tôi chỉ chừng cho nó mở mà lượm được cục chì rồi hé cửa, trao ra chị nọ.

Vợ anh chài mừng vì đặng việc, tạ rằng : « Vợ chồng tôi mang ơn anh chị lắm. Để khuya dậy, nội vật dầu tay có bao nhiêu cá, tôi cũng đem trọn để biếu anh chị uống rượu chơi. »

Anh chài may có đặng chì ấy thì mừng rỡ chẳng xiết, và khi nghe vợ tôi sáng ra đem cá cho đáp ơn tôi, anh ta khen phải. Chài đã sửa xong, đầu canh năm anh ta đi chài như mọi bữa. Anh ta kéo vát đầu lên đặng có một con cá, mà cá to thật, dài một hắc và mập tròn. Đến mấy vát sau, vát nào cũng trúng ; mà xem lại cả mớ cá chài sau thì đặng có một con trộng đến một mười một hấy sánh với con cá bắt lên đầu tay ấy thôi.

Chài mừng con nước, anh thợ chài mới về đến nhà thì đã lo đem cá cho tôi ; tôi đang đánh dậy, thoạt anh ta xách cá đến làm cho tôi chưng hửng. Anh ta nói : « Hồi hôm vợ tôi có nói sáng nầy thì đem cho anh chị cá mớ cá chài đặng nói vài điều tay gói đáp ơn anh chị. Song tôi kéo lên đặng có một con nầy, nên đem cho anh đừng lấy thảo. Xin anh nhậm lấy, tuy là vật mọn chẳng đáng chi. » — Tôi nói : « Tôi cho anh cả một cục chì giá đáng bao nhiêu mà anh hậu cẩm lắm vậy. Đặt ra niềm anh em chòm xóm, thì khó giúp nhau mới thảo, mới hay : Tôi đã giúp anh trong cơn ngặt thì mai sau trong cơn ngặt kẻ khác giúp lại tôi. Thôi thì, tôi vẫn biết anh sắng lòng cho, nên để tôi nhậm, chớ thật tôi chẳng dám cầm bằng một vật đáp ơn đâu. Còn như tôi không nhậm thì lại mích lòng anh. Như vậy tôi chẳng từ và cám ơn anh lắm đó. »

Anh chài kiếu ra về. Tôi xách con cá vô nhà kêu vợ tôi mà rằng : « Anh thợ chài cho mình con cá đây đặng đến ơn cục chì của ta cho anh hồi hôm đó. Cụ Sa-Ái cho mình cục chì đẩy thì chỉ giáp mình được ăn một con cá nầy vậy là may. »

Vợ tôi thấy cá to lắm thì không biết tin lắm sao, mới nói : « Đây rồi nấu món chi bây giờ ? Ở nhà có cái rá, song nhỏ quá nướng cá nầy chẳng đặng rồi, còn muốn nấu canh thì không có trả lớn, tôi biết liệu thế nào. » Tôi nói : « Cái là việc của bậu, muốn nướng, muốn luột hay là làm sao đó thì làm cũng đặng hết. » Nói rồi tôi quày quả trở ra lo công việc.

Vợ tôi ở đàng sau làm cá, và khi bàn đến ruột cá thấy lòi ra một hột thủy xoàn to. Nó lượm lên mà rửa sạch thì trưởng là một hột chai kia vậy. Nó cứng thường nghe nói *thủy-xoàn*, song chưa từng cầm đến lần nào phòng biết phân biệt với đồ-chai. Vợ tôi bèn trao ngọc ấy cho đứa con út tôi chơi ; mấy đứa trộng thấy nó chiếu ánh ra ngộ, bèn lấy rồi chuyền tay nhau mà xem.

Tối lại lúc đèn, mấy đứa con tôi hỏi còn chơi theo ngọc ấy. Khi đến cơm chiều vợ tôi đi tới lui lo dọn, đứng ăn khuất bóng đèn, mà hột thủy-xoàn cũng cứ chiếu ánh ra mãi. Thấy vậy mấy đứa con tôi đánh nhau mà coi thử, cho đến thằng nhỏ xiểu nó khóc mà đòi, rồi mấy đứa lớn phải trao lại, nó mới chịu nín.

Theo tánh con nít, thì vật chi một chút xiểu nó cũng ham, rồi dành giựt với nhau tỏ mỏ, cho nên nghe nó là mà vợ chồng tôi những trưởng phước đèn. Tôi để ngọc ấy trên góc bàn cho sáng. Tôi nói rằng : « Nhờ cụ Sa-Di cho ta cục chì nên có cá mà ăn, rồi nay lại có thêm cục nầy để làm đèn cheng, khỏi tốn đầu nữa là hai việc khá đó.

Mấy đứa con tôi thấy đèn tắc mà ngọc ấy còn chiếu sáng thì nó rộ lên, nghe van cả xóm. Vợ chồng tôi xúm rầy bảo nó ninh, vậy mà cho đến chừng nó ngủ rạp hết mới là yêm.

Sáng ra, thức dậy, tôi cứ lo công việc làm chớ không cố đến hột chai fy. Việc như thế không lạ gì, cớ bởi nghèo như tôi thì thuở nay có thấy thủy-xoàn bao giờ, mà đầu có thấy đi nữa thì hay thấy đó thôi chớ biết cho tin trường sao đặng.

(Sau sẽ tiếp theo)

Tại hãng EMILE PEYSSON ở Saigon, ngang nhà hát Tây, môn bài số 4, có bán đủ đồ cho đồng-bang ta dùng. Hàng hóa đã tốt mà giá lại rẻ lắm, chẳng hãng nào bì kịp. Lục-châu qui-vị nào muốn mua đồ chi thì xin mời đến hãng hay là viết thơ thì sẽ được vừa lòng.

Có bán đèn TITO-LANDI. — *đo xe-mi, cà-ra-oách, nón đi thử, giày vớ cho người lớn và con nít, dầu thơm, đồ để đi đường, quần áo cho con nít, đồ dùng họa hình, hộp họa hình* « **La nouvelle Chambre claire universelle** », *đồ để chơi Tennis, đá banh*, thuốc giết chuộc ngoài đồng **Ratinol spécial**. — Rượu chác đỏ và trắng bán nguyên thùng hiệu **Vins Bermond de Bordeaux.**

Certifié le Tirage à 5.038 ex.
Saigon, le 4 - Décembre 1922